

Datum
2025-03-04

Diarienummer
KFN-2024/226.681

Handläggare
Anna Sillén
Anna.Sillen@huddinge.se

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Strukturprogram för folkbibliotek i Huddinge kommun

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner ”Strukturprogram för folkbibliotek i Huddinge kommun” i enlighet med bilaga 1 till kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2025.

Sammanfattning

I Huddinge kommuns Lokalresursplan 2024 gavs kultur- och fritidsnämnden uppdraget att ta fram ett strukturprogram för bibliotek. Strukturprogrammet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur.

Kultur- och fritidsförvaltningen har, tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning, tagit fram ett förslag till strukturprogram för folkbibliotek i kommunen. Strukturprogrammet anger en riktning för att utveckla och organisera utbudet av folkbibliotek i Huddinge kommun, och utgår från Kommunfullmäktiges beslutade Biblioteksprogram för Huddinge kommun 2023-27 (dnr KS-2023/929).

I strukturprogrammet och dess bilaga beskrivs verksamheten vid befintliga folkbibliotek, samt ambitioner och inriktning framåt. I programmet föreslås två prioriterade områden för utveckling av verksamheten med syfte att öka antal fysiska besökare, antal utlån samt unika låntagare.

Programmet innehåller också ett resonemang om volymer av besökare och utlån under programtiden, fram till 2033. En geografisk lokalisering av folkbibliotek föreslås utifrån bedömningen av var det största behovet finns.

Förvaltningen menar att strukturprogrammet tydliggör folkbibliotekens roll i kommunen; att folkbiblioteken ska bidra till en socialt utjämnande funktion genom tillgången till medier, litteratur, möten, kunskap och upplevelser men även samhällsinformation.

Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att strukturprogrammet visar på en tydlig riktning och ambitionsnivå för kommunens folkbibliotek, men också att riktningen omfattar resurseffektivitet och ekonomisk hållbarhet.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kultur- och fritidsnämnden
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsstorget 7

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår nämnden att godkänna strukturprogrammet.

Beskrivning av ärendet

I Huddinge kommuns Lokalresursplan 2024 gavs kultur- och fritidsnämnden uppdraget att ta fram ett strukturprogram för bibliotek (dnr KS-2023/92). Strukturprogrammet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Strukturprogram är en viktig del av kommunens samhällsplanering.

För att förtydliga att strukturprogrammet hanterar endast bibliotek som är öppna för allmänheten, och exempelvis inte skolbibliotek, föreslås namnet på programmet att ändras till Strukturprogram för folkbibliotek. Folkbiblioteket definieras som en öppen, utåtriktad och publik plats med fokus på allmänhetens behov. Strukturprogrammet för folkbibliotek utgår från Kommunfullmäktiges beslutade Biblioteksprogram för Huddinge kommun 2023-27 (dnr KS-2023/929).

I Huddinge finns idag fem folkbibliotek i olika delar av kommunen. I strukturprogrammet och dess bilaga beskrivs verksamheten vid befintliga folkbibliotek, inriktning framåt samt prioriteringar för utveckling. Programmet innehåller också ett resonemang om uppskattade volymer av besökare och utlån under programtiden fram till 2033.

En lokaliseringsanalys har genomförts i syfte att påvisa var i kommunen störst behov av folkbibliotek finns. Analysmodellen har tagits fram baserat på kommunens ambitioner för folkbiblioteken, och folkbibliotekens roll i samhället, så som beskrivet i strukturprogrammet. Slutsatserna från genomförd analys är att folkbibliotek bör lokaliseras på redan befintliga platser, samt i de regionala statistikområdena Vårby Haga-Masmo och Trångsund-centrala.

Prioriterade områden

Genom de två prioriterade områdena ges en tydlig riktning i arbetet med att utveckla folkbibliotekens verksamhet. Prioriteringarna kopplar på olika sätt till nämndmål och kommunfullmäktigemål.

- Folkbiblioteken ska stärka sin roll som en inkluderande, inspirerande och trygg mötesplats för Huddingebor i alla åldrar
- Folkbiblioteksstrukturen ska vara långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv.

För att kunna bidra till att öka den sociala hållbarheten i kommunen behöver folkbibliotekets resurser och insatser anpassas efter behoven från invånarna boende i respektive geografiskt område. Strukturprogrammets föreslagna strategi är att införa olika kategorier av folkbibliotek, där tjänster och utbud anpassas vid ett specifikt folkbibliotek utifrån behovet i lokalsamhället. Detta gäller såväl befintliga, som nya bibliotek.

I strukturprogrammet anges vad som ska adresseras men konkreta lösningar slås inte fast utan formuleras i nästa steg av förvaltningen och verksamhet i en handlingsplan.

Strukturprogrammets riktning stämmer överens med kommunens Översiktsplan 2050, samt utvecklingsplaner.

Ärendet har samberetts med lokalstrateg vid kommunstyrelsens förvaltning.

Förvaltningens synpunkter

Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att strukturprogrammet visar på en tydlig riktning och ambitionsnivå för kommunens folkbibliotek, men också att riktningen omfattar resurseffektivitet och ekonomisk hållbarhet.

Förvaltningen menar att strukturprogrammet tydliggör folkbibliotekens roll i kommunen; att folkbiblioteken ska bidra till en socialt utjämnande funktion genom tillgången till medier, litteratur, möten, kunskap och upplevelser men även samhällsinformation.

Strukturprogrammets riktning bedöms väl omhändertar barnperspektivet, med barn och ungdomar som en av folkbibliotekens prioriterade grupper.

Programmet har även omhändertagit äldreperspektivet med de äldre som ytterligare en prioriterad grupp, en särskild befolkningsprognos har studerats för målgruppen 65 år och äldre, samt äldres lånevanor har undersökts. Folkbiblioteken utgör en viktig mötesplats som kan bidra till att aktivera äldre och bryta ofrivillig ensamhet och därmed motverka psykisk ohälsa.

Ur hållbarhetsperspektiv bedömer förvaltningen att folkbibliotekens lokaler kan nyttjas av andra verksamheter med liknande funktionskrav, vilket ytterligare kan bidra till effektivt resursutnyttjande. Samarbete och att dela lokaler med annan verksamhet kan främja generationsöverskridande möten och aktiviteter vilket skapar en större känsla av sammanhang i ett område.

Sedan december 2024 är besöksdelen av kommunens Servicecenter samlokaliserad med huvudbiblioteket och planering pågår för inflyttning vid flera av kommunens övriga folkbibliotek. Förvaltningen ser fördelar med samlokaliseringen, och anser att tjänsten företräddandevis bör placeras vid *Områdesbiblioteken*.

Under 2024 beslutades strukturprogram för fritidsgårdar i Huddinge kommun. I Vårby Haga-Masmo och Trångsund-centrala bedömdes det finnas behov av nya fritidsgårdar. Med ett identifierat behov av både fritidsgård och nu folkbibliotek inom samma geografiska område, ser förvaltningen att framtida lokal(er) bör planeras för samlokalisering, där vissa funktioner samnyttjas mellan verksamheterna.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår, utifrån ovan beskriven bedömning, nämnden att godkänna strukturprogrammet.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Strukturprogrammets syfte är att förtydliga Huddinge kommuns viljeinriktning inom folkbibliotek gällande den geografiska planeringen av verksamhetslokaler.

Programmet ger i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser, men i förlängningen fastslår programmet följduppdrag som kan få kostnadseffekt på kommande inriktningsärenden.

Nämnden har redan ett uppdrag i Lokalresursplan 2025 att ta fram ett lokalprogram för bibliotek i Trångsund. Ytterligare lokalbehov kommer att omhändertas i kommande lokalbehovsprognos enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning.

Att beakta, inför nya folkbibliotekslokaler, är att driftkostnaderna under 2024, exklusive lokalkostnader, för de tre minsta befintliga folkbiblioteken var 2,1 miljoner kronor (Segeltorp), 3,3 miljoner kr (Vårby), och respektive 5,5 miljoner kr (Skogås). Variationen beror bland annat på skillnader i personaltäthet och öppethållande.

Förslaget till beslut har inga juridiska konsekvenser.

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Marie Johansen
Verksamhetschef Bibliotek

Bilagor

- Bilaga 1. Strukturprogram för folkbibliotek
- Bilaga 2. Nuläges- och behovsutredning

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen, Lokalstrategiska sektionen